

Název projektu:

Založení tradice celoročního předvádění zvyků a obyčejů Podhorácka na Tišnovských trzích

Obsah:

Náplní projektu je vytvořit tradici, díky které se i v dalších letech budou veřejnosti prezentovat tradiční obyčeje a zvyky Podhorácka. Jednotlivá představení budou tematicky vycházet z výročního zvykosloví a uskuteční se na Tišnovských trzích. Propojí se tak s nově obnovenou trhovou tradicí, kdy se od 14. června 2008 na hlavním tišnovském náměstí prodávají potraviny a výrobky výhradně od místních zemědělců a výrobců.

Na pořádání Tišnovských trhů včetně doprovodného kulturního programu se aktivně podílí město Tišnov, bez kterého by realizace nebyla možná jak z hlediska technického a personální zabezpečení, tak také finančního. Prezentace výročních zvykoslovných slavností na tišnovském náměstí se stane další aktivitou, která oživí centrum města. Vystoupení se uskuteční přímo mezi diváky, kteří budou přirozeně vtahováni do děje.

Založení tradice celoročního předvádění zvyků a obyčejů Podhorácka na Tišnovských trzích je v souladu s Programem rozvoje Jihomoravského kraje, konkrétně Opatřením C.4: Podpora aktivit a infrastruktury v oblasti kultury, sportu a volného času, péče o přírodní a kulturní dědictví kraje, jejímž cílem je mj. rozvíjet regionální kulturu a tradice.

Scénář pro obnovu místních obyčejů a zvyků vytvoří pobočka Muzea Brněnska - Podhorácké muzeum v Předklášteří prostřednictvím etnoložky PhDr. Ireny Ochrymčukové, která rovněž jako vedoucí souboru Katolické vzdělávací jednoty zajistí ve spolupráci s Národopisným souborem Bítešan, Základní uměleckou školou Tišnov, Základní školou v Předklášteří či dalšími místními školami jeho ztvárnění.

Každá výroční zvykoslovná slavnost bude obsahovat:

- vysvětlení významu zvyků a obyčejů Podhorácka typických pro dané období,
- představení pro veřejnost s možností interaktivního zapojení diváků,
- pásmo lidových písní v podání živé kapely,
- tvůrčí dílna s možností vyzkoušet si zhotovit typický výrobek charakteristický pro dané období, zvyk a obyčej,
- nabídka a prodej charakteristických potravin a pochutin vázaných k danému období, zvyku a obyčejí,
- další nabídka zboží místních zemědělců a výrobců.

Vysvětlení významu zvyků a obyčejů Podhorácka zajistí PhDr. Irena Ochrymčuková. Představení jednotlivých zvyklostí zrealizují herci a ochotníci jak z řad dětí, mládeže či dospělých a to přímo na tišnovském náměstí. Herci budou připraveni vyzývat přihlížející diváky ke spoluúčasti. Tvůrčí dílnu pro veřejnost zajistí řemeslníci, učitelé uměleckých škol či instruktoři pro děti a mládež z Tišnovska a blízkého okolí. Nabídku a prodej typických potravin a pochutin připraví prodejci, kteří se pravidelně účastní Tišnovských trhů. Ostatní stánky tržiště zaplní místní výrobci a zemědělci se svým sortimentem.

Na pořádání výročních zvykoslovných slavností se bude finančně spolupodílet město Tišnov, ČSOB Tišnov a prodejci z Tišnovska a blízkého okolí, kteří zde budou nabízet své zboží. Vstupné na Tišnovských trzích nelze z prostorových důvodů vybírat, diváci budou mít možnost přispět do kasičky prostřednictvím dobrovolných příspěvků.

Včasnou a kvalitní propagaci jednotlivých výročních zvykoslovných slavností zajistí koordinátorka

Tišnovských trhů Mgr. Karolina Krátká. O konání slavností se veřejnost dozví jak prostřednictvím článků v tisku, plakátů a letáků distribuovaných po celém městě, velkoplošných poutačů na radnici a frekventované příjezdové cestě do Tišnova, tak pomocí aktuálních informací, pozvánek a fotogalerií na - speciálně pro tento účel provozovaných - webových stránkách <http://trhy.tisnovsko.eu/>.

Harmonogram:

4. dubna: Vynášení smrtky a přinášení létečka

- úvod o významu této zvyklosti zajistí Dr. Ochrymčuková
- společné tvarování Smrtky ze slámy, oblékání a krášlení pentlemi
- ztvárnění obyčeje v podání ZŠ Překlášteří
- pásmo lidových písní hudebního souboru
- prodej charakteristického pečiva: jidášku a medových perníčků, zeleninové sekané, tzv. hlavičky, semínek (hrách, kořenová zelenina apod.) a sadby na zahradu (brambory), malovaných vajíček apod.
- tvůrčí dílna pro děti a rodiče: pletení žíly a zdobení léteček, malování vajíček

13. června: Letnice

- úvod o významu této zvyklosti zajistí Dr. Ochrymčuková
- tematické představení Královničky Národopisného souboru Bítešan
- pásmo lidových písní hudebního souboru Bítešan
- tvůrčí dílna pro děti a rodiče: výroba jednoduchých hraček ze dřeva a pletení věnců
- prodej z první sklizně zeleniny a ovoce - součástí akce bude také zahájení pravidelných sobotních trhů s místními potravinami a výrobky v roce 2009

29. srpna: Sklizňové slavnosti aneb Bez práce nejsou koláče

- tematické pohádkové představení pro děti a rodiče
- pásmo lidových písní hudebního souboru
- tvůrčí dílna pro děti a rodiče: pletení a zdobení dožínkového věnce, tiskátka z brambor: výroba a následné tvoření s nimi
- prodej ovocných koláčů a buchet, stejně jako plodin typických pro dané roční období
- nabídka místních zemědělců a výrobců

17. října: Den stromů

- úvod o zvyklostech a obyčejích typických pro dané období zajistí Dr. Ochrymčuková
- výstava úrody ovocných stromů, zeleniny a květin
- prodej typického pečiva ke svátku Dušiček, jablečného moštu
- pásmo lidových písní hudebního souboru
- veřejné vaření povidel s možností zakoupit si je hotové domů

- pásmo s místními pověstmi a příběhy v podání Literárního dramatického oboru Základní umělecké školy Tišnov
- tvůrčí dílna pro děti a rodiče: výroba dřevěných kvedlaček a vařeček, výrobky z kukuřičného šustí
- nabídka místních zemědělců a výrobců

28. listopadu: Adventní slavnosti

- úvod o významu této zvyklosti zajistí Dr. Ochrymčuková
- představení Katolické vzdělávací jednoty: Tance řemeslnické
- pásmo lidových písní tišnovského harmonikáře Františka Hofírka
- prodej vánočního cukroví, medoviny, svíček
- předvádění předení vlny a práce se stavem
- tvůrčí dílna pro děti a rodiče: jednoduché tkaní - výroba obrázků z nití
- prodej polévky bramboračky uvařené na náměstí na ohni
- nabídka místních zemědělců a výrobců

Cíl:

Cílem projektu je zapojit místní veřejnost a to napříč generacemi do obnovy regionálních tradic, uvědomění si významu výročního zvykosloví, stejně jako změny ročního období a jejího možného obohacení v našem každodenním životě.

Přínos:

Přínosem projektu je oživení celého regionu zavedením nové tradice, která místní veřejnosti připomene sounáležitost s regionem, jeho historií a koloběhem roku. Propojením s Tišnovskými trhy dojde k zvýraznění tohoto jedinečného odbytiště, kde lidé mohou nakoupit potraviny a výrobky od konkrétních prodejců a důvěrně znají místo původu nabízeného zboží. Při výročních zvykoslovných slavnostech zde návštěvníci trhů najdou vedle kvalitního kulturního programu rozšířenou nabídku plodin, pochutin a výrobků typických pro dané roční období.

Měřitelná kritéria:

- zavedení tradice z Podhorácka, která doposud nebyla obnovena;
- obohacení Tišnovských trhů výročními zvykoslovnými slavnostmi: v roce 2008 proběhly čtyři trhové slavnosti, v rámci kterých byl kulturní program složen z vystoupení, které se netýkaly života na Podhorácku. Vystoupení realizovaná v roce 2009 se díky dostatečné časové rezervě na přípravu a finančním prostředkům mohou zaměřit na ztvárnění místních obyčejů a zvyklostí;
- fotodokumentace dokládající 5 realizovaných výročních zvykoslovných slavností na Tišnovských trzích. Fotodokumentace bude přístupná na webových stránkách <http://trhy.tisnovsko.eu> a veřejných vývěskách obč. sdružení Za sebevědomé Tišnovsko;
- 5 druhů propagačních materiálů prezentujících jednotlivé výroční slavnosti místní veřejnosti.

Zajištění spolufinancování projektu:

- město Tišnov,
- ČSOB Tišnov,
- poplatky prodejců účastnících se Tišnovských trhů v době výročních zvykoslovných slavností,
- dobrovolné příspěvky návštěvníků výročních zvykoslovných slavností.

Vypracovala: Mgr. Karolina Krátká, členka rady občanského sdružení Za sebevědomé Tišnovsko ve spolupráci s PhDr. Irenou Ochrymčukovou, etnoložkou Podhoráckého muzea v Předklášteří k 28. listopadu 2008, Tišnov